Η Μεταμόρφωσις του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 6 Αυγούστου, 2019

Έξι ημέρες αφ’ ότου είχε αναγγείλει ο Κύριος στους μαθητές του ότι «*Εισί τινες των ώδε εστηκότων, οίτινες ου μη γεύσωνται θανάτου, έως αν ίδωσι τον υιόν του ανθρώπου ερχόμενον εν τη βασιλεία αυτού*» (Ματθ. 16:18· Μάρκ. 9:1), πήρε μαζί του τους προκρίτους των μαθητών, Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη, και αφού απομακρύνθηκαν κατ’ ιδίαν, τους ανέβασε σ’ ένα όρος υψηλό, το **όρος Θαβώρ** της Γαλιλαίας, για να προσευχηθεί (Λουκ. 9:28).

Έπρεπε πράγματι, εκείνοι που επρόκειτο να του συμπαρασταθούν στην αγωνία της Γεθσημανή και θα είχαν το μοναδικό προνόμιο να γίνουν οι άμεσοι μάρτυρες του Πάθους του, να προετοιμαστούν γι’ αυτή τη δοκιμασία με την θεωρία της αχρόνου δόξης του. Ο μεν **Πέτρος**, διότι μόλις είχε ομολογήσει την πίστη στην θεότητά του· ο **Ιάκωβος**, διότι έμελλε να γίνει ο πρώτος που θα πέθαινε για τον Χριστό· και ο **Ιωάννης**, διότι έμελλε να μαρτυρήσει την προσωπική του πείρα γύρω από την θεϊκή δόξα και να αντηχήσει, ως υιός βροντής, την θεολογία του προαιωνίου Λόγου που εγένετο σαρξ.

Ο Κύριος τους οδήγησε πάνω στο όρος, σαν σύμβολο της πνευματικής ανάβασης, η οποία από αρετή σε αρετή καταλήγει στην αγάπη, την υψηλοτάτη των αρετών· αυτή είναι που ανοίγει τη θύρα για τη θεωρία του Θεού. Η ανάβαση αυτή ήταν στην πραγματικότητα η συμπερίληψη ολόκληρης της επίγειας ζωής του Κυρίου, ο οποίος, ντυμένος την ασθένειά μας, άνοιξε για μας την οδό προς τον Πατέρα, διδάσκοντάς μας ότι **η ησυχία είναι η μητέρα της προσευχής, η οποία με την σειρά της μας αποκαλύπτει την δόξα του Θεού**.

«*Και μετεμορφώθη έμπροσθεν αυτών, και έλαμψε το πρόσωπον αυτού ως ο ήλιος, τα δε ιμάτια αυτού εγένετο λευκά ως το φως*» (Ματθ. 17:2). Ο ενανθρωπήσας Λόγος του Θεού απεκάλυψε έτσι την φυσική λαμπρότητα της θείας δόξης, την οποία συνείχε μέσα του και την οποία είχε διατηρήσει κατά την Ενανθρώπησή του, έστω και αν έμενε σκεπασμένη κάτω από το προκάλυμμα της σαρκός.

Πράγματι, από τη στιγμή της σύλληψής του στα σπλάγχνα της Παναγίας Παρθένου, **η θεότητα ενώθηκε ασυγχύτως με την φύση της σαρκός** (δηλαδή ολόκληρη την ανθρώπινη φύση) και η θεϊκή δόξα έγινε, υποστατικώς, δόξα του «προσλήμματος».

Αυτό λοιπόν που απεκάλυπτε ο Χριστός στους μαθητές του στην κορυφή του Θαβώρ, δεν ήταν ένα θέαμα καινοφανές, αλλά απλώς η απαστράπτουσα φανέρωση της τεθεωμένης εν Αυτώ ανθρωπίνης φύσεως –συμπεριλαμβανομένου και αυτού του σώματος– και της ενώσεώς της με την θεϊκή αυγή.

Ενώ το πρόσωπο του Μωυσή είχε λάμψει με μία δόξα που προερχόταν έξωθεν μετά την αποκάλυψη του όρους Σινά (Εξ. 34:29), το πρόσωπο του Χριστού εμφανίσθηκε στο Θαβώρ ως μία πηγή φωτός, πηγή της θείας ζωής που έγινε προσιτή στον άνθρωπο και καταυγάζουσα επίσης πάνω στα «ιμάτιά» του, δηλαδή πάνω στον εξωτερικό κόσμο και στα προϊόντα του ανθρωπίνου πολιτισμού.

«Μεταμορφώθηκε», βεβαιώνει ο **Ιωάννης Δαμασκηνός**, «**όχι προσλαμβάνοντας ό,τι δεν ήταν, αλλά δείχνοντας στους μαθητές του αυτό που ήταν**, διανοίγοντας τους οφθαλμούς τους και από την τυφλότητα τους έκανε να αναβλέψουν». (1) Ο Χριστός άνοιξε τα μάτια των μαθητών του και εκείνοι με ένα βλέμμα μεταμορφωμένο από την δύναμη του αγίου Πνεύματος είδαν το αχωρίστως ενωμένο με το σώμα του θείο φως. **Μεταμορφώθηκαν επομένως και οι ίδιοι και στην προσευχή μπόρεσαν να δουν και να γνωρίσουν την αλλοίωση που επήλθε στην φύση μας εξαιτίας της ένωσής της με τον Λόγο**. (2)

«Ό,τι είναι ο ήλιος για τα αισθητά πράγματα, το ίδιο είναι ο Θεός για τα πνευματικά». (3) Για τον λόγο αυτό οι ευαγγελιστές αναφέρουν ότι το πρόσωπο του Θεανθρώπου, που είναι «*το φώς το αληθινόν, ο φωτίζει πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον*» (Ιω. 1:9), έλαμπε ως ήλιος. Το φως όμως αυτό ήταν ασυγκρίτως ανώτερο από κάθε αισθητό φως. Αδυνατώντας να αντέξουν την απρόσιτη λάμψη του, οι μαθητές έπεσαν στην γη.

Φως άυλο, άκτιστο και άχρονο· αυτή ήταν η Βασιλεία του Θεού, ελθυθυία εν τη δυνάμει του Παναγίου Πνεύματος, όπως ακριβώς είχε υποσχεθεί ο Κύριος στους μαθητές του. Τώρα, βεβαίως, άστραψε για μια στιγμή στα μάτια τους· αυτό το ίδιο φως όμως πρόκειται να γίνει η μόνιμη κληρονομιά των εκλεκτών της Βασιλείας, όταν ο Χριστός έλθει πάλι, ακτινοβολώντας πλέον μέσα σε όλη την λαμπρότητα της δόξης του. Θα επανέλθει μέσα στο φως, μέσα στο ίδιο φως που άστραψε στο Θαβώρ και που ανέβλυσε από τον τάφο της ημέρας της Αναστάσεώς του, και το οποίο, εκχυνόμενο πάνω στις ψυχές και τα σώματα των εκλεκτών του, θα τους κάνει να εκλάμψουν και αυτοί ως ο ήλιος (Ματθ. 13:43).

«Ο Θεός είναι φως και η θέα του φως». (4) Όπως οι μαθητές στην κορυφή του Θαβώρ, έτσι και πλήθος αγίων έγιναν μάρτυρες αυτής της αποκάλυψης του Θεού στο φως. Το φως εντούτοις δεν είναι γι’ αυτούς μόνο αντικείμενο θεωρίας, είναι επίσης η θεοποιός χάρις, που τους επιτρέπει να «βλέπουν» τον Θεό, έτσι που επιβεβαιώνονται τα λόγια του Ψαλμωδού: «*εν τω φωτί σου οψόμεθα φως*» (Ψαλμ. 35:10).

Μέσα στο λαμπρό αυτό όραμα **εμφανίσθηκαν στο πλευρό του Κυρίου ο Μωυσής και ο Ηλίας, οι δύο κορυφές της Παλαιάς Διαθήκης**, αντιπροσωπεύοντας αντίστοιχα τον Νόμο και τους Προφήτες, που τον αναγνώριζαν ως κύριο ζώντων και νεκρών. Και συνομιλούσαν μαζί του μέσα στο φως για «*την έξοδον αυτού ην έμελλε πληρούν εν Ιερουσαλήμ*», δηλαδή το Πάθος του, διότι διά του Πάθους και του Σταυρού η δόξα αυτή επρόκειτο να δοθεί στους ανθρώπους.

Εκστασιασμένοι και έκθαμβοι από την θεωρία του θεϊκού φωτός, οι Απόστολοι ήσαν «*βεβαρημένοι ύπνω και είπεν Πέτρος προς τον Ιησούν· επιστάτα καλόν έστιν ημάς ώδε είναι· και ποιήσωμεν σκηνάς τρεις, μίαν σοι και μίαν Μωυσεί και μίαν Ηλία μη ειδώς ο λέγει*».

Αποσπώντας την προσοχή του μαθητή του από την ανθρώπινη αυτή επιθυμία που αρκούνταν στην επίγεια απόλαυση του φωτός, ο Κύριος τους έδειξε τότε μία καλύτερη «σκηνή» και μία κατά πολύ ανώτερη μονή για να ενοικήσει η δόξα Του. Μία φωτεινή νεφέλη ήλθε τότε να τους επισκιάσει και **μέσα από την νεφέλη αυτή ακούστηκε η φωνή του Πατρός, που αναγνώριζε τον Σωτήρα: «*Ούτος εστίν ο υιός μου ο αγαπητός· αυτού ακούετε*»**.

Η νεφέλη εκείνη αντιπροσώπευε την χάρη του Πνεύματος υιοθεσίας· και, όπως κατά το Βάπτισμά του στον Ιορδάνη, η φωνή του Πατρός αναγνώρισε τον Υιό και αποκάλυψε ότι τα τρία Πρόσωπα της **Αγίας Τριάδος**, πάντα ενωμένα, συνδράμουν στην Σωτηρία του ανθρώπου.

Το φως του Θεού, που είχε αρχικά επιτρέψει στους Μαθητές να «δουν» τον Χριστό, όταν άστραψε εντονότερα, τους ανέβασε σε μια κατάσταση ανώτερη από την ανθρώπινη όραση και γνώση. Εξερχόμενοι απ’ όλα τα ορατά κι από τον ίδιο τους τον εαυτό, εισήλθαν πλέον μέσα στον υπέρφωτο γνόφο, εκεί που ο Θεός έχει βάλει την απόκρυφή του (Ψαλμ. 17:12)· «*κεκλεισμένων των θυρών των αισθήσεών τους*», έλαβαν εκεί μέσα την αποκάλυψη του τριαδικού μυστηρίου, το οποίο υπεραναβαίνει κάθε κατάφαση και κάθε απόφαση (άρνηση). (5)

Όντας ακόμη ανεπαρκώς προετοιμασμένοι για την αποκάλυψη τέτοιων μυστηρίων, διότι δεν είχαν ακόμη περάσει μέσα από την δοκιμασία του Σταυρού, **οι Μαθητές εφοβήθησαν σφόδρα**. Όταν όμως σήκωσαν το κεφάλι είδαν τον Ιησού, μόνον, που είχε βρει την συνηθισμένη του όψη και που τους πλησίασε και τους καθησύχασε. Κατόπιν κατεβαίνοντας από το Όρος τους συνέστησε **να κρατήσουν σιγή** για ό,τι είχαν δει, μέχρις ότου ο Υιός του Ανθρώπου εγερθεί εκ νεκρών.

Η σημερινή εορτή είναι λοιπόν κατεξοχήν εκείνη της **θεώσεως της ανθρωπίνης φύσεώς μας και της μετοχής τού φθαρτού σώματός μας στα αγαθά του μέλλοντος αιώνος που είναι επέκεινα της φύσεως**. Πριν ακόμη ολοκληρώσει

την Σωτηρία μας με το Πάθος Του, ο Σωτήρας έδειξε λοιπόν ότι **ο σκοπός της έλευσής Του στον κόσμο ήταν ακριβώς να οδηγήσει κάθε άνθρωπο στην θεωρία της θεϊκής Του δόξης**. Για τον λόγο αυτό η εορτή της Μεταμορφώσεως γνώρισε ιδιαίτερη εύνοια μεταξύ των μοναχών, οι οποίοι αφιέρωσαν όλη την ζωή τους στην αναζήτηση του ακτίστου φωτός.

---

(1) Άγ. Ιωάννης Δαμασκηνός, Ομιλία εις την Μεταμόρφωσιν 12, PG 96, 564.

(2) Άγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Ομιλία 34 εις την Μεταμόρφωσιν, PG 151, 432.

(3) Άγ. Γρηγόριος ο Θεολόγος, Λόγος 28, 30, PG 36, 69.

(4) Άγ. Συμεών ο Νέος Θεολόγος, Λόγος Ηθικός Ε’, 276, SC 129, 101.

(5) Η μυστική θεολογία του αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου εφαρμόστηκε στο μυστήριο της Μεταμορφώσεως από τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά.

(Από το βιβλίο: "Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας", υπό Ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου. Τόμος δωδέκατος, Αύγουστος, σελ. 55. Ίνδικτος, Αθήναι 2009)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*